

SİGARA

- Tütün tüm dünyada genellikle **sigara** olarak tüketilmektedir.
- Sigara **4000'den fazla kimyasal madde** içerir.
- Başta kanserler, kalp ve akciğer hastalıkları olmak üzere 50'den fazla sağlık problemine yol açan **önemli ve önlenabilir bir halk sağlığı sorunudur.**

SİGARA

- Dünya genelinde başlıca ölüm nedenlerinden sadece 3'ünde artış görülmektedir: HIV-AIDS, şişmanlık ve **sigara** kullanımı.
- Trend böyle devam ederse 2020 yılında 10 milyon kişi sigaradan ölecektir.
- Eğer etkili önlemler uygulamaya konmazsa bu **yüzyılda bir milyar kişi** sigara yüzünden ölecek olup **ölümlerin yarısı orta yaşlarda** gerçekleşecektir.

Sigara Dumanına Maruziyet

- Bilimsel veriler sigara içmeden de olsa sigara dumanına maruz kalmanın hiçbir güvenli aralığı olmadığını ortaya koymaktadır.
- Sigara dumanına maruz kalmak kalp hastalığı riskini % 25-30' a kadar, akciğer kanseri riskini % 20-30 'a kadar artırmaktadır.
- Bu ise hem çocuklar ve gençlerimizde hem de yetişkinlerde ciddi hastalıklara neden olmaktadır.

Sigara Dumanına Maruziyet

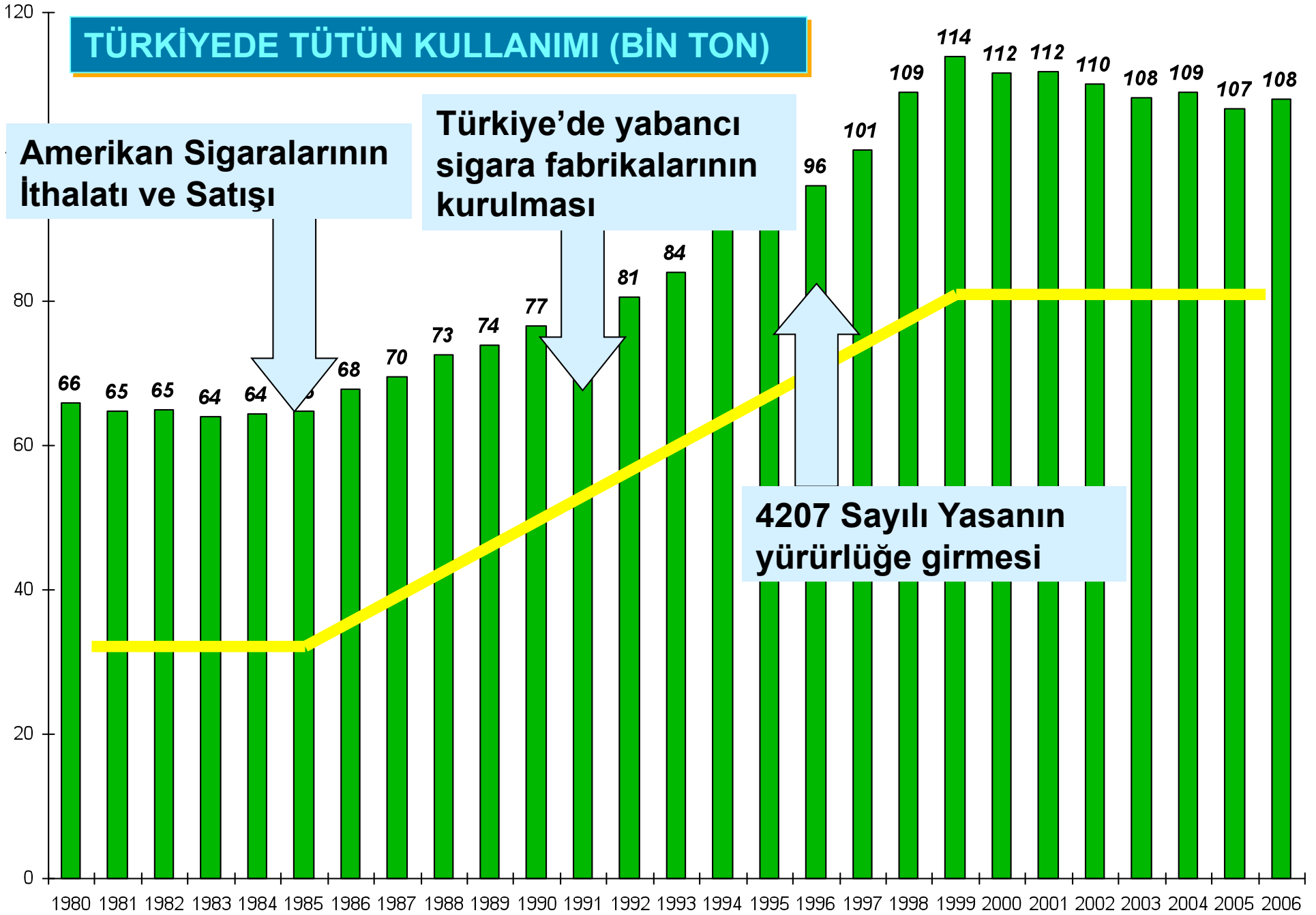
- Sigara dumanı çocuklarda ani bebek ölümü sendromu, orta kulak hastalıklarını, alt solunum sistemi hastalıklarını ve kronik öksürüğün görülme sıklığını artırmaktadır. Ayrıca astım hastalığının gidişatını da kötüleştirmektedir.
- Anne karnında sigara dumanına maruz kalanlar ise erişkin çağda akciğer ile ilgili rahatsızlıklara daha fazla yakalanmakta ve daha zayıf akciğer fonksiyonuna sahip olmaktadır.

SİGARA KULLANIMI

- Dünyada 15 yaş üzeri nüfusta 1.2 milyar kişi sigara kullanmaktadır (her üç erişkinden biri).
- Sigara kullananların %80'i gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır.
- Ülkemizde 18 yaş üstü erişkinlerin % 33.4'ü sigara kullanmaktadır.
- Son 20 yılda ülkemizde sigara tüketimi %80 oranında artmıştır.

TÜRKİYEDE TÜTÜN KULLANIMI (BİN TON)

Kaynak: Tekel ve TAPDK, 2006 Verileri

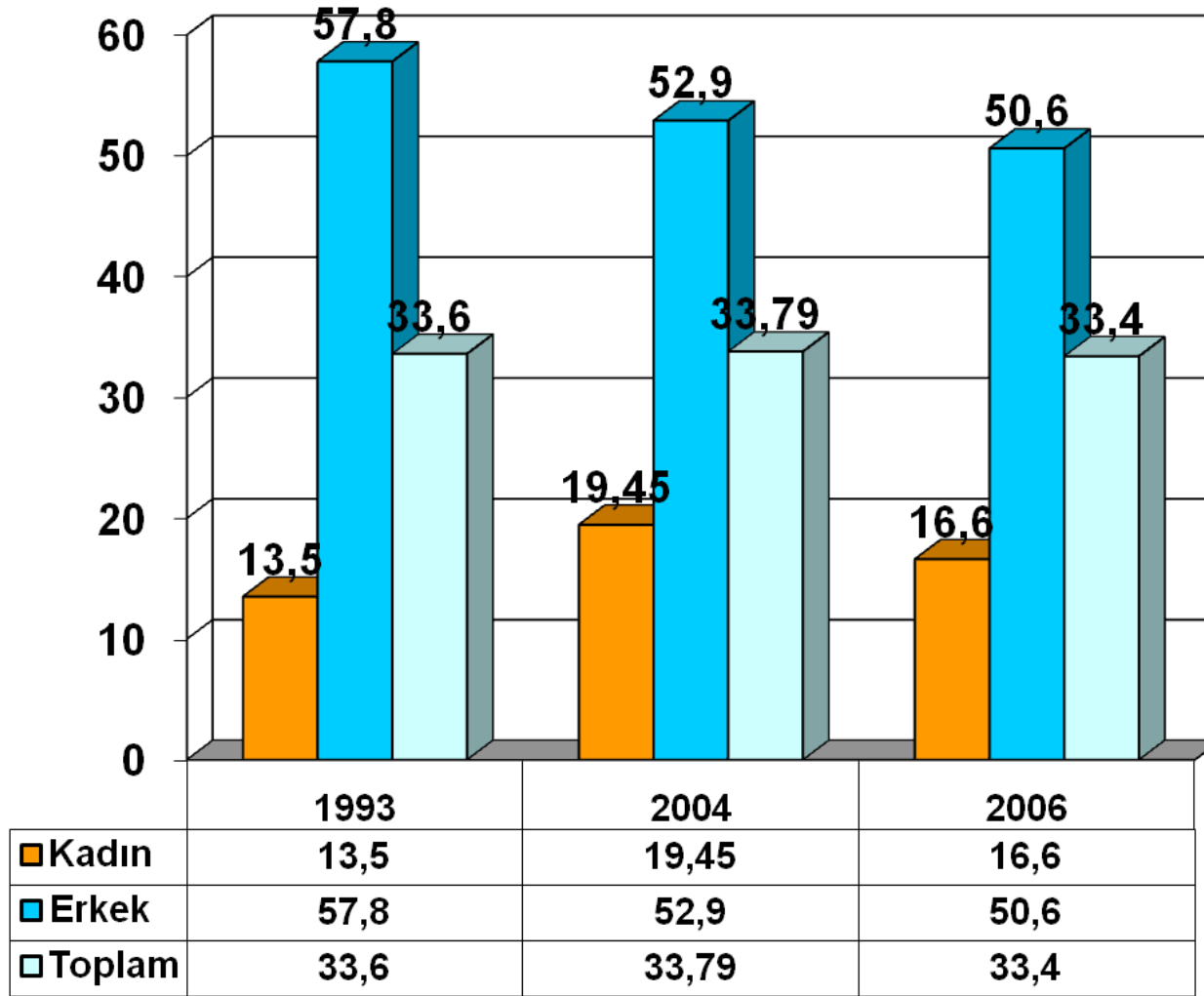
DÜNYADA SİGARA TÜKETİMİ

(5,4 trilyon adet/yıl)

Ülkeler	2004 (milyar adet)	%
1.Çin	1 777	32,9
2. A.B.D	402	7,43
3. Rusya	374	6,92
4. Japonya	279	5,16
5. Endonezya	171	3,16
6. Almanya	127	2,35
7. Türkiye	109	2,02
8. İtalya	99	1,83

18 YAŞ VE ÜZERİNDE SİGARA KULLANIM ORANLARI (TÜRKİYE)

TÜRKİYE'DE SİGARA KULLANIM ALIŞKANLIĞI

- Sigara kullananların oranı erkeklerde düşük eğitim seviyesinden, lise eğitim seviyesine gidildikçe artmakta, üniversite ve üstü eğitim seviyesinde ise tekrar düşmektedir.
- Kadınlarda ise eğitim seviyesi arttıkça sigara kullanım oranları artmaktadır.
- Sağlık ve eğitim alanında çalışanlarda ise sigara kullanım oranları Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Cigarette Consumption

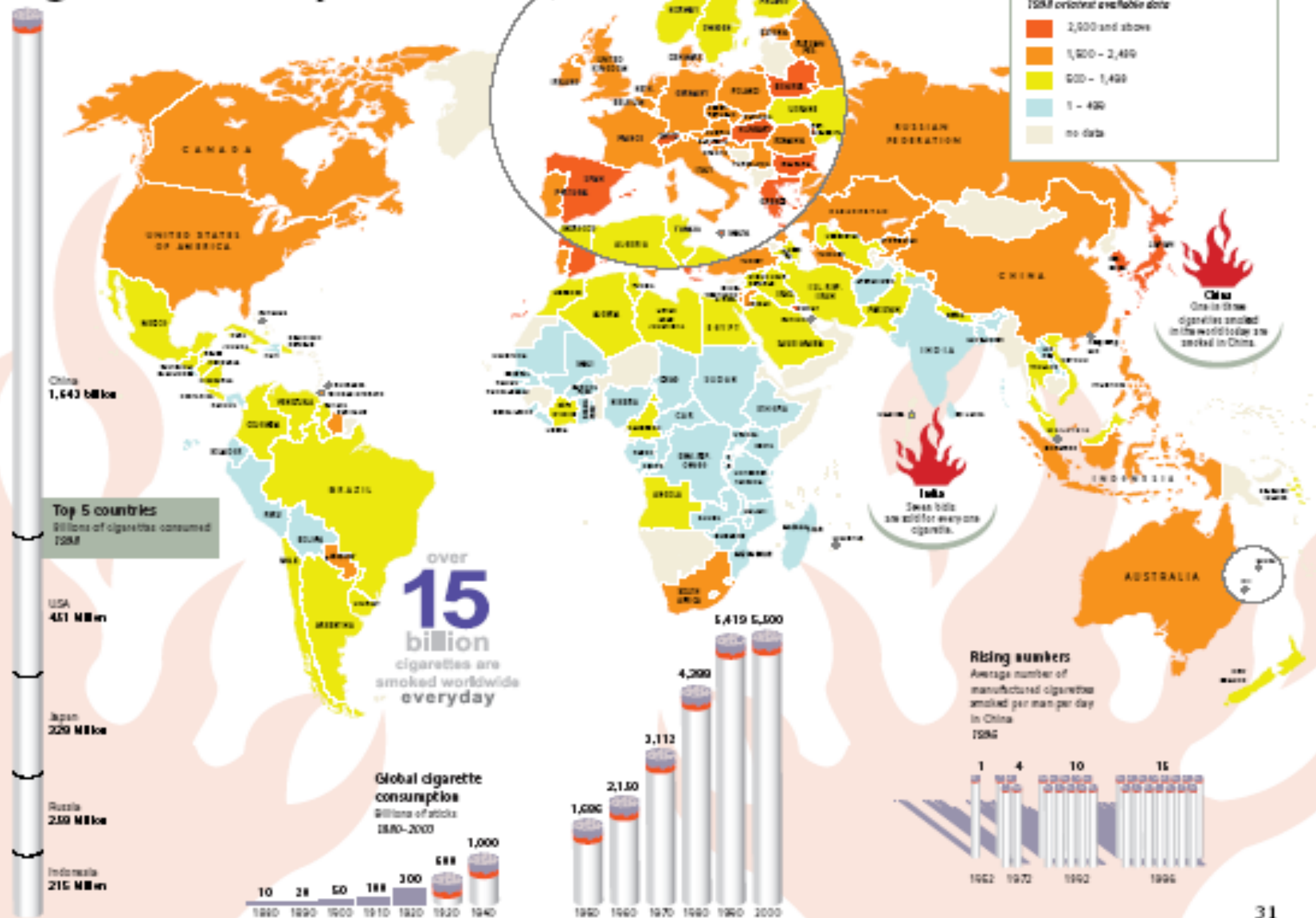

Fig. 1. Male daily smoking prevalence estimates, 2005

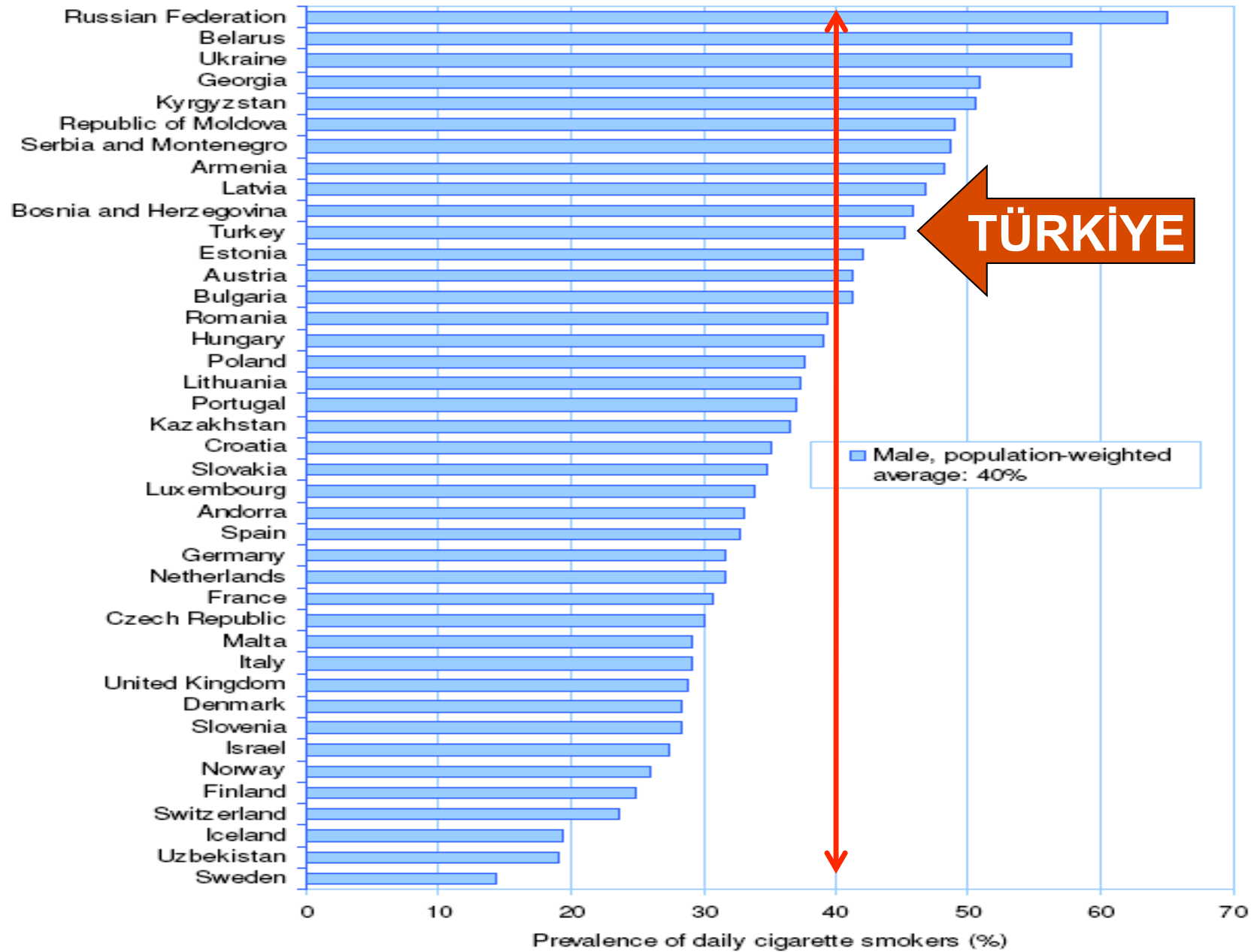
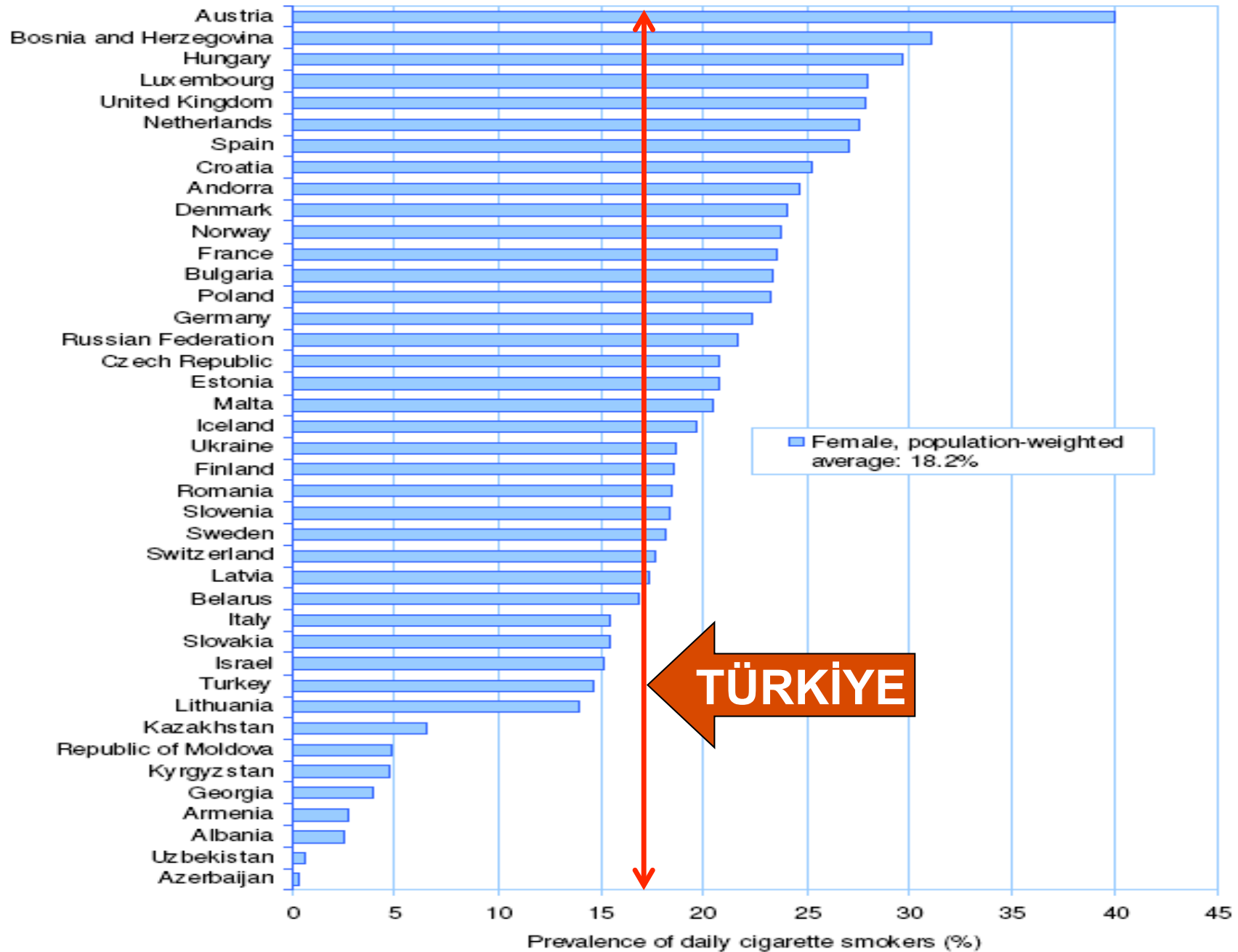

Fig. 2. Female daily smoking prevalence estimates, 2005

TÜRKİYE

SİGARA KULLANIMI VE SAĞLIK

- Dünyada yılda 5 milyon kişi sigara kullanımı dolayısıyla ortaya çıkan hastalıklardan kaybedilmektedir.
- Ülkemizdeki tüm ölümlerin %23'ü sigaraya bağlı hastalıklar sebebiyle olmaktadır (100 000 kişi/yıl).

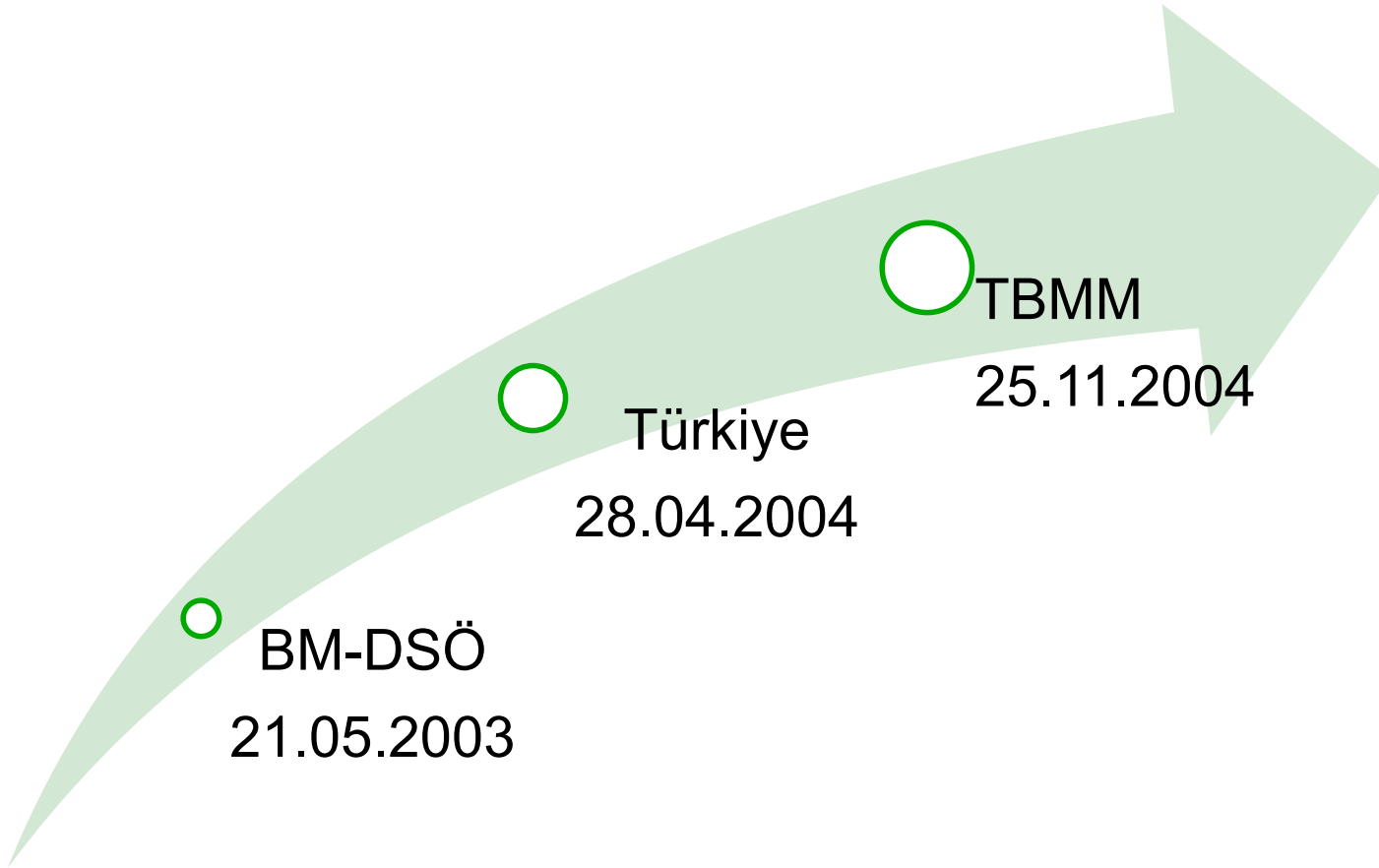

SİGARA KULLANIMININ MALİYETİ

- Sigaranın ülkemiz insanlarına getirdiği mali yük yılda yaklaşık 25 milyar YTL (~20 milyar USD).
- Kişi başı sigara harcaması yılda **\$284**
- Bu da ülkemizde kişi başına toplam sağlık harcamasının yaklaşık yarısına tekabül etmektedir.
- Bir yılda 20 milyondan fazla turistten elde edilen turizm gelirinden daha fazla harcamayı sigara için yapmaktayız.

TÜTÜN KONTROLÜ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

TÜTÜN KONTROLÜ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ (TKÇS)

- Sözleşme 168 ülke tarafından imzalanmıştır.
- 154 ülke sözleşmeyi onaylayarak taraf haline gelmiştir.
- Türkiye sözleşmeyi imzalayan 43. ülkedir.

TÜTÜN KONTROLÜ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

2 Ana Başlık

- Talebi azaltmaya yönelik tedbirler
- Tütün arzının azaltılmasına yönelik tedbirler

ULUSAL TÜTÜN KONTROL PROGRAMI

- TKÇS'nin imzalanmasını takiben Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda **Ulusal Tütün Kontrol Programı** hazırlanmış ve 7 Ekim 2006 tarihinde Başbakanlık Genelgesi ekinde yayımlanmıştır.
- Ulusal Tütün Kontrol Programı çerçevesinde hazırlanan 2008-2012 Eylem planı 12 Aralık 2007'de kamuoyuna duyurulmuştur.

ULUSAL TÜTÜN KONTROL PROGRAMI

- İlgili Bakanlıklar, Akademisyenler ve Sivil Toplum Örgütlerinden 130 uzmanın katılımı ile hazırlanan Ulusal Tütün Kontrol Programı'nda;
  - Hedefler,
  - Stratejiler ve
  - Faaliyetler ortaya konmuştur.

ULUSAL TÜTÜN KONTROL PROGRAMI

TEMEL HEDEF

- 2012 yılına kadar ülkemizde 15 yaşından büyüklerde sigara içmeyenlerin oranını %80'in üzerine çıkarmak,
- 15 yaşından küçüklerde ise %100'e yakın olmasını sağlamaktır.

ULUSAL TÜTÜN KONTROL PROGRAMI

A. Tütün Ürünlerine Talebin Azaltılmasına Yönelik Önlemler

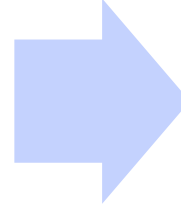
- A.1. Halkı Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Eğitim Faaliyetleri
- A.2. Sigarayı Bırakmanın Teşviki
- A.3. Fiyat ve Vergilendirmenin Düzenlenmesi
- A.4. Çevresel Tütün Dumanına Maruziyetin (Pasif İçicilik) Önlenmesi
- A.5. Reklâm, Promosyon ve Sponsorluk Tedbirleri
- A.6. Denetim ve Bilgilendirme Faaliyetleri

B. Tütün Arzının ve Tütün Ürünlerinin Kullanımının Azaltılmasına Yönelik Önlemler

- B.1. Yasadışı Ticaretin Önlenmesi
- B.2. Gençlerin Tütün Ürünlerine Ulaşabilirliğinin Engellenmesi
- B.3. Tütün Üretimi ve Alternatif Politikalar Oluşturulması

C. Tütün kullanımı ve Ulusal Tütün Kontrol Programının izlenmesi, değerlendirmesi ve raporlanması

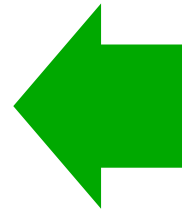
**4207 SAYILI TÜTÜN
MAMULLERİNİN
ZARARLARININ ÖNLENMESİNE
DAİR KANUN
1996**

**4207 SAYILI TÜTÜN
MAMULLERİNİN
ZARARLARININ ÖNLENMESİNE
DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN
19 OCAK 2008**

**TÜTÜN ÜRÜNLERİNİN
ZARARLARININ ÖNLENMESİ ve
KONTROLÜ HAKKINDA
KANUNUN TÜM HÜKÜMLERİ
İLE YÜRÜLÜĞE GİRMESİ
19 TEMMUZ 2009**

**TÜTÜN ÜRÜNLERİNİN
ZARARLARININ ÖNLENMESİ ve
KONTROLÜ HAKKINDA
KANUNUN YÜRÜRLÜĞE
GİRMESİ
19 MAYIS 2008**

TÜTÜN ÜRÜNLERİNİN ZARARLARININ ÖNLENMESİ ve KONTROLÜ HAKKINDA KANUN

- Kanunumuz diğer ülke kanunlarıyla kıyaslandığında kişilere oldukça kapsamlı bir koruma getirmektedir.
- **Kanunun amacı:**
  - Kişileri ve gelecek nesilleri tütün ürünlerinin zararlarından korumak,
  - Herkesin temiz hava soluyabilmesini sağlamaktır.

Kanunun 19 Mayıs 2008'de Yürürlüğe Girecek Hükümleri

- Sigara paketlerinin üzerinde sadece yazı değil, resimli uyarılar da yer alabilecektir.
- Televizyonlarda rol gereği bile olsa sigara görüntülerine yer verilemeyecektir.
- Televizyon ve radyolar en az 30 dakikası 17-22 saatleri arasında olmak üzere aylık 90 dakika (08-22 saatleri arasında) tütün ve diğer zararlı alışkanlıklar hakkında uyarıcı ve eğitici yayın yapacaklardır. Bu tür programlar Sağlık Bakanlığı'nın onayı alındıktan sonra yayımlanacaktır.
- Sigara firmaları hiçbir etkinliğe sponsor olamayacaklardır.

Kanunun 19 Mayıs 2008'de Yürürlüğe Girecek Hükümleri

Sigara içilebilen alanların daraltılması:

- Kamu hizmet binalarının kapalı alanları,
- Her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikâmete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanları,
- Taksi, dolmuş ve otobüsler,
- Demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçları,
- Okul öncesi eğitim kurumları, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının **kapalı ve açık alanları**.

Kanunun İstisnaları

Sigara İçimi İçin Özel Alan Oluşturulabilecek Yerler:

- Yaşlı bakım evleri,
- Ruh ve sinir hastalıkları hastaneleri,
- Ceza infaz kurumları,
- Şehirlerarası veya uluslararası güzergâhlarda yolcu taşıyan denizyolu araçlarının güverteleri.
- Otelcilik hizmeti verilen işletmelerde tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklaması için tahsis edilmiş odalar.

Açık Alanlarda Sigara İçme Yasağı

- **Açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılamayacaktır.**
- **Ancak bu tesislerde, tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilecektir.**

Kanunun 19 Temmuz 2009'da Yürürlüğe Girecek Hükümleri

Sigara içilebilen alanların daraltılması:

- Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmeler

KAPALI ALAN

- Sabit veya seyyar bir **tavanı veya çatısı** (çadır, güneşlik vb. dâhil) **olan**, kapıları, pencereleri ve giriş yolları dışında bütün **yan yüzeyleri** geçici veya kalıcı olarak **tamamen kapatılmış** alanlar ile
- Aynı şekilde tavanı veya çatısı olup **yan yüzeylerin toplam alanının yarısından daha azı açık bulunan yerler** “**kapalı alan**” olarak değerlendirilecek ve,
- Bu alanlarda tütün ürünleri tüketilemeyecektir.

CEZAI YAPTIRIMLAR

- Kabahatler Kanununa göre:
  - Yasak olan yerlerde sigara içenlere göre 62 YTL,
  - Yere sigara izmariti ve paketi atanlara 23 YTL para cezası uygulanacaktır.
- Uyarıya rağmen ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletme sorumlularına 500 YTL'den 5.000 YTL'ye kadar para cezası verilecektir.
- Kanunun uygulanması konusunda kendilerine yüklenen görevleri yerine getirmeyen kamu görevlilerine ilgili disiplin hükümlerine göre disiplin cezası verilecektir.